

Kultur- och fritidsnämnden

Plats och tid	Sal A, Guldsmeden, Hudiksvall, onsdagen den 26 oktober 2022 kl. 09:00
Beslutande ledamöter	Gerd Olsson (S), Ordförande Sven Bergström-Trolin (C), 2:e vice ordförande Roland Olsson (S) Lotta Beiersdorf (S) Stefan Bäckström (S) John-Olov Eriksson (S) Torsten Myrgren (M) Kristina Träff (M) Ilona Gill (M) Jesse Ljung (C) Per Helander (C) Marie Ohlsson (C) Marita Haals Skoog (V) Tibor Balazsi (C) Lasse Lilja (SD)
Ersättare	Kent-Ola Backlund (S) Louise Jonsson (M) Kjell Grönberg (L)
Övriga närvarande	Nämndsekreterare Gunilla Andersson, förvaltningschef Anna Lindqvist, strateg för social hållbarhet Jenny Alvolin.
Justerare	Sven Bergström Trolin
Justeringens plats och tid	Digital justering onsdag den 26 oktober 2022
Underskrifter	
	Paragrafer §§ 72
Ordförande	Gerd Olsson
Justerare	Sven Bergström Trolin

Kultur- och fritidsnämnden

Sammanträdesdatum
2022-10-26

Bevis/anslag

Protokollet är justerat. Justeringen tillkännagiven genom anslag.

Instans

Kultur- och fritidsnämnden

Sammanträdesdatum 2022-10-26

Datum då anslaget
publiceras

2022-10-27

Datum då anslaget
tas bort

2022-11-16

Förvaringsplats för
protokollet

Kommunledningsförvaltningen

Underskrift

Gunilla Andersson

Innehållsförteckning

§ 72	Dnr 2022-000099 - 214	
	Yttrande - Detaljplan för etapp A Västra Hamnen, Åvik 26:14 m.fl. i	
	Hudiksvalls kommun, Gävleborgs län	4

§ 72

Dnr 2022-000099 - 214

Yttrande - Detaljplan för etapp A Västra Hamnen, Åvik 26:14 med flera i Hudiksvalls kommun, Gävleborgs län

Kultur- och fritidsnämnden beslutar

att besvara byggnadsnämndens remiss enligt det bifogade reviderade yttrandet, samt
att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Byggnadsnämnden har skickat förslaget till detaljplan för etapp A Västra Hamnen, Åvik 26:14 med flera på remiss till Kultur- och fritidsnämnden. Planförslaget syftar till att möjliggöra omvandling och utveckling av hamnområdet till en stadsdel med ett blandat innehåll av bostäder, kontor, verksamheter, service, förskola, rekreation, handel och småbåtshamn. Syftet med stadsutvecklingen är att komplettera och knyta samman området med Hudiksvalls stadskärna med nya offentliga platser av hög kvalitet och med en stärkt koppling till vattnet.

Kultur- och fritidsnämnden har framför allt bedömt planen ur ett kulturhistoriskt och socialt hållbarhetsperspektiv. För den sociala hållbarheten är möten mellan människor centralt. Även tillgång till platser för rekreation, motion och meningsskapande är viktigt, liksom en trygg och säker trafikmiljö för gång och cykel.

Synpunkterna omfattar både övergripande synpunkter gällande social hållbarhet i området och preciserat gällande planerade parker, torget samt gång- och cykelstråk. Dessutom finns särskilda synpunkter om den sociala hållbarheten i området Hamnstaden. Slutligen föreslås att barnkonsekvensanalysen kompletteras.

Yttrandet bifogas i sin helhet som en bilaga till protokollet.

Beslutsgång

Sven Bergström Trolin (C) presenterar förslag till skärpning av skrivning gällande områdena "Generella synpunkter Hamnstaden", "Trafik, gång- och cykelvägar" samt "barnkonsekvensanalys".

Stefan Bäckström (S) instämmer i att strandpromenaden ska värnas, och ställer sig bakom Sven Bergström Trolins (C) förslag till skärpta skrivningar.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag arbetsutskottet § 75 2022-10-05

Tjänsteutlåtande detaljplan västra hamnen

Underrättelsesamråd 31 augusti 2022

Byggnadsnämndens protokollsutdrag 30 augusti 2022 § 99

Samråd: Detaljplan för etapp A Västra hamnen 7 september 2022

Beslutet skickas till

Plan- och bygglovskontoret

Strateg för social hållbarhet Jenny Alvolin

Yttrande - Detaljplan för etapp A Västra Hamnen, Åvik 26:14 med flera i Hudiksvalls kommun, Gävleborgs län

Yttrande

Övergripande gällande social hållbarhet

För att skapa förutsättningar för en blandad befolkning i området, där människor med olika erfarenheter och förutsättningar möts, bör det läggas stor vikt vid att skapa bostäder till överkomliga priser och även hyresbostäder integrerade i området. Det bör också finnas en variation i bostädernas storlek och planlösningar för att attrahera olika familjekonstellationer. Dessutom bör flyttbara väggar prioriteras för ökad flexibilitet och variation.

För att skapa en socialt hållbar stadsdel bör de sociala hållbarhetsprinciperna beaktas: hälsa, inflytande, kompetens, meningsskapande och opartiskhet. Inflytande och opartiskhet tillgodoses i planeringsfasen och vid förvaltning vilket inte omfattar detta yttrande. När det gäller kompetens finns planerad förskola och serviceboende som kan tillgodose ett lärande för individer i olika åldrar. Den inplanerade parken bör utformas för att stimulera nyfikenhet och lärande med koppling till naturen, ett exempel som man kan titta på är projektet "Hållbara lekmiljöer i staden" i Örebro kommun. Inslag av kreativa naturbaserade lektytor som inte är stereotypa och förutsägbara kan öka förutsättningarna för lärande. När det gäller meningsskapande bör större vikt läggas vid att både innergårdar och offentliga ytor utformas för möten samt möjligheter för *olika* typer av aktiviteter och intressen, enskilt eller tillsammans med andra. Det bör dessutom planeras för lokaler som kan nyttjas gemensamt av de boende. Sammantaget bör planen i betydligt högre utsträckning skapa offentliga ytor för samvaro, aktivitet, vila och lek. Det offentliga rummet bör prioriteras högre i förhållande till förslagets starka fokus på det privata. Planförslaget har relativt stort fokus på hälsa men några förtydliganden föreslås nedan.

För att tillgängliggöra området för alla människor bör markörer som exempelvis skyltar på olika språk, pridfärgade trappor eller gator med mera övervägas.

Träbyggnadsstrategi

Den träbyggnadsstrategi som antogs av kommunfullmäktige 2020-02-24 bör präglade Västra hamnens detaljplan. En prövning bör ske om hur ökad träbyggnad kan stimuleras både i konstruktioner, ytmaterial och andra yttre liggande material. Byggnader i trä knyter även an till stadens kulturhistoria.

Parker och grönytor

Grönskans betydelse för människors hälsa och välbefinnande är väl känt. Det är därför tillgång till parker och grönområden är ett viktigt allmänt intresse i planläggning enligt PBL. Detta gäller särskilt för socioekonomiskt svaga grupper. Grönska i bostadsgårdar, parker och grönområden är viktigt för att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa. *"Forskning visar att ett grönområde behöver ligga inom 300 meter från bostaden, arbetsplatsen eller skolan för att besökas ofta. Förutom närheten har också tillgängligheten till områdena betydelse, det vill*

säga om finns det säkra och trygga vägar dit. Även kvaliteten på utemiljön, det vill säga upplevelsevärden och användningsmöjligheter har också stor betydelse.” (källa: Boverket, <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/ekosystemtjanster/naturen/valbefinnande/>).

Hela detaljplaneområdet bör i högre utsträckning präglas av träd och grönska. I enlighet med den fördjupade översiktsplanen för området från 2015, bör det skapas oaser av grönska som binder samman strandpromenaden till en helhet och länkar samman hela Västra Hamnen.

Den södra parken är av stort värde för både boende området och övriga i staden. För staden har den betydelse både som målpunkt för strandpromenaden och som tillskott av park- och grönyta i en växande stad med begränsade möjligheter att bygga ut parker och grönytor i de centrala delarna. För boende i området har den särskild betydelse för vardagens rekreation, vila och fysisk aktivitet eftersom det saknas större grönytor inom det aktuella planlagda området. Som Boverket poängterar har parkens kvalitet stor betydelse och behöver utformas med omsorg och för att tillgodose olika människors behov. Parken bör ha en mångfald av funktioner för att attrahera olika personer. Utöver att stimulera till aktivitet, lärande och nyfikenhet bör platser för lugn och ro prioriteras, liksom större sittytor. Den bör även planeras med användningsområden som fungerar under hela året, exempelvis med vindskydd och en grillplats.

För att tillgodose behovet av grönområden med hög kvalitet inom 300 meter från bostaden bör pocketparken i den norra delen av området utvidgas. Förslagsvis knyts den ihop med ytan mellan husen samt att ett eller flera av husen tas bort. Parken bör planeras med fokus på grönska, spontan fysisk aktivitet samt social samvaro. En utvidgad park mitt på strandpromenaden skulle också öka orienterbarheten i området som i övrigt är relativt oöverblickbart med en rad stora huskroppar på en lång sträcka. Parken skulle också bidra till att öka tillgänglighet i området för allmänheten och öppna upp de slutna innergårdarna. En lite större, tydlig offentlig plats på den långa sträckan som angränsas av privata områden skulle främja möten mellan de boende och allmänheten.

Generella synpunkter Hamnstaden

Framför allt bör Hamnstaden anpassas till Hudiksvalls övriga kulturhistoriska byggnadsstruktur samt bli en naturlig förlängning av området Kattvikskajen. Exploateringsgraden bör minskas både på höjden och markytan. Detaljplanen bör utgå från den fördjupade översiktsplanen från 2015 som beskriver en trädgårdsstad i form av friliggande eller sammanbyggda hus i en till två, ibland tre våningar i ett sammanhållet men slingrande gatunät där trädgårdarna är små men maximalt utnyttjade. Den fördjupade översiktsplanen beskriver, i höjd med Håstaholmen, en kärna med en något mer koncentrerad bebyggelse men med en måttlig höjdskala.

Den föreslagna bebyggelsen i Hamnstaden utgör ett massivt bostadskomplex med höga hus. Det kan bli oöverblickbart och utestängande för allmänheten. De höga husen kan också bidra till otrygghet på gårdar och gång- och cykelvägar då de uppfattas anonyma. Det finns även risk för att gång- och cykelvägen väster om husen blir monoton och otrygg. Därför bör stor vikt läggas vid variation i byggnader och att göra allmänna ytor välkomnande. Det är också viktigt att husens fönster och dörrar, i den mån det är möjligt ur klimathänsyn, görs tillgängliga mot gårdar och gång- och cykelvägar. Höga

socklar och dörrar som är inflyttade i fasaden bör undvikas. Genom att prioritera utblicken från bostadshusen och aktiviteter direkt mot gatan och gården ökar möjligheten till social kontroll och trygghet. Strandpromenaden kan få ett stort värde för allmänhetens rekreation, möten och aktivitet, samt för målpunkterna Centrum och Parken i området. Därför bör det ytterligare förtydligas att den och dess torg och parker utformas välkomnande och inte avgränsas genom att låta marken nära vattnet bli kvartersmark som får förses med komplementbyggnader. Känsla av privat mark utestänger allmänheten, likaså bostadshus för nära eller allt för trånga passager. Strandpromenaden bör även vara tillräckligt bred för både gång- och cykeltrafikanter samt bänkar för allmänheten.

Inom området planeras för innergårdar av hög kvalitet. För att öka möjligheten till de boendes meningsskapande och delaktighet i området kan även ytor för odling planeras på innergårdarna. De boendes odling blir också en ytterligare mötesplats i området. I övrigt bör växtlighet särskilt prioriteras på innergårdarna.

Bullerplanken utgör en risk för otrygghet på båda sidor. De bör därför utformas med stor omsorg och genomsynlighet. Generellt kan utformning av parker, bullerplank och liknande gärna göras tillsammans med konstnärer för att på så sätt skapa orienterbarhet och ökad trygghet.

Torget

Området saknar större, icke kommersiella samlingsplatser och Torget i Centrum skulle kunna vara en plats för aktiviteter, möten, kultur och meningsskapande. Det är nu i minsta laget för dessa funktioner och det utgör samtidigt en trafikplats. Torget begränsas av parkeringsplatser och kommer att störas av biltrafik för genomfart till Håstaholmen. Torgets yta bör därför vidgas och avgränsas från trafik. Förslagsvis görs Torget större genom att flytta huset Torget 7 och Höghuset 8 söderut. Det skulle även lösa biltrafik-frågan genom området till Håstaholmen samt göra plats för en större mångfald av funktioner. Alternativt flytta endast Höghuset söderut och placera Torget mellan huset Torget 7 och dagvattendammen. Det skulle även få bort den trånga gränden mellan de två husen. Ytterligare ett alternativ är att flytta parkeringshuset norrut så att det centreras i Hamnstad och bidrar till att avgränsa bostadsområdet från järnvägens buller.

Torget bör utformas med en mångfald av funktioner för att ge flera anledningar att vistas på eller besöka platsen så att olika personer känner sig välkomna under alla årstider. Till exempel kan någon form av scenyta inom området höja kvaliteten. En utescen kan ge möjlighet för framträdanden, ledarledda gympapass mm. En vattenfontän för att kunna dricka vatten ökar platsens tillgänglighet och attraktion. Utomhusspel, exempelvis ett stort schackbräde eller annat, uppmuntrar till aktivitet på torget och kan passa flera åldrar. En kreativ sittyta i form av ett trädäck i olika nivåer och med olika funktioner skulle kunna attrahera flera olika grupper. Trädäcket erbjuder såväl sittmöjligheter som fysisk aktivitet. Det kan utrustas med till exempel en klättervägg eller en rutschkana. Möjligen kan trädäcket även användas som scen. Laddstolpar eller andra lösningar för att ladda telefon eller dator kan attrahera ungdomar och också möjliggöra att ytan används som arbetsplats under fina dagar. Bänkar med ”tak” kan bidra till att torget används som mötesplats även vid nederbörd. Se exempel på The Bug i länken:

https://www.mynewsdesk.com/se/hogskolan_i_gavle/pressreleases/stor-

satsning-paa-utekontor-vid-hoegskolan-i-gaevle-3117435. Även uppvärmda sittytter kan bidra till att torget används även under vintertid.

Trafik, gång- och cykelstråk

Gång- och cykelvägen mellan Torget 7 och Höghuset 8 riskerar att bli en otrygg passage då det blir en relativt trång bakgata med begränsad överblickbarhet och ”ögon mot gatan”. Huset Torget 7 har sina entréer mot torget och höghuset förstärker anonymiteten på gatan. Detta kräver kraftfulla åtgärder med belysning samt främjande av rörelse och vistelse i området genom tex sittytter, korsande stråk, målpunkter mm.

I planritningen och i kvalitetsprogram är det något otydligt hur bred gång- och cykelvägen är mellan stadsradhusen och slänten mot vattnet i Trädgårdsstaden. För att bjuda in allmänheten till att nyttja strandpromenaden är det viktigt att den inte läggs allt för nära bostadshusen. Den behöver vara tillräckligt bred för gång- och cykeltrafikanter samt följa kajen hela vägen fram till parken i söder. Det behöver också finnas plats för bänkar för allmänheten så man kan träffas, vila och betrakta fjärden. Det behöver också finnas ett visst avstånd till vattnet för känslan av säkerhet och trygghet för dem som använder gång- och cykelvägen.

Planen behöver ta ökad hänsyn till det stora besöksantal som regelbundet besöker områdets idrottshall. Det är inte ovanligt med 1000-1500 besökare per helg i Hästholmens idrottshall. Vid dessa tillfällen kommer många tillresande från andra orter i regionen och landet. Det riskerar att bli en intressekonflikt mellan de besökare som ska ta sig till idrottshallen och människor som vill använda torget för rekreation. För att Torget ska fungera som en plats för möten och aktivitet på de gåendes villkor måste trafiken däröver begränsas kraftigt genom att stänga av eller kraftigt begränsa möjligheter till parkering på Hästholmen. En gång- och cykelväg bör vara omväxlande, trygg och intressant för att användas och ha höga värden för gång- och cykeltrafikanter. I planförslaget har huvudcykelleden lagts längs en lång och enformig sträcka intill Hamnstadens västra fasad. Den kan även komma att upplevas otrygg då den blir inklämd mellan en relativt stängd fasad och järnvägen. Den monotona sträckan kan delvis avhjälpas med omväxlande låga planteringar som inte begränsar sikten. Belysning bör särskilt prioriteras för att bidra till känslan av variation och trygghet. Cykelparkeringar, sittplatser och annat som främjar vistelsen på sträckan bör främjas.

Barnkonsekvensanalys

Föredömligt har en barnkonsekvensanalys genomförts för området. Den bör dock kompletteras genom att fråga ytterligare grupper av barn, till exempel barn som inte idrottar i en förening, flickor i olika åldrar och barn med utländsk härkomst. Alternativt att ta del av redan genomförda fokusgrupper. Det finns ett flertal genomförda stadsplaneringsprojekt att hämta erfarenhet från där dessa grupper har varit involverade, till exempel upprustningen av Fittja centrum som skett i samarbete med tjejer inom ramen för Urban girls movement. Förslagen innebär bland annat att göra plats för dansgolv, häng-yta, konst- och mat-vagnar, aktivitets-kuber, rosa gatumålningar samt varierad, tydlig och välkomnande belysning.

Barnkonsekvensanalysens slutsatser bör förtydligas ytterligare i kvalitetsprogrammet. Det gäller till exempel att planera för grönska för att höja

kvaliteten i de offentliga miljöerna, större aktivitetsytor där mer krävande fysisk aktivitet kan utföras, lekplatser för barn i olika åldrar, föroreningsbekämpande åtgärder i marken samt interaktiv och offentlig konst på de allmänna platserna i form av exempelvis klätterstatyer och liknande. Även höjden på husen bör beaktas eftersom man kan misstänka att när husen är många våningar höga så ökar motståndet mot att vara ute och leka då kontakten mellan barn och föräldrar minskar. Det bör också i större utsträckning planeras för solplatser, utkiksplatser och viloplatser i enlighet med barnkonsekvensanalysen.